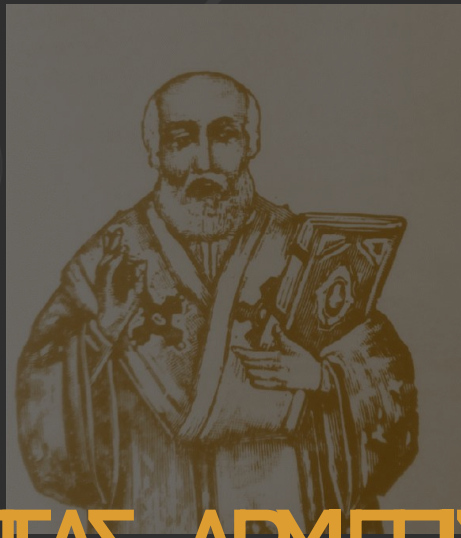

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Γ. ΠΕΡΔΙΚΑΡΗΣ / ΙΟΥΛΙΟΣ 2026

Η ΙΣΤΟΡΙΑ, Η ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΟΙΚΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΜΙΑΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΓΙΟΤΗΤΑΣ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εκκλησία όπου βρισκόμαστε: Ο Άγιος Νικήτας σήμερα

- Αφιερωμένος στη μνήμη του αγίου Νικήτα, αρχιεπισκοπου Χαλκηδόνος (εορτάζει 28/5)
- .Κτίριο της περιόδου της Αγγλοκρατίας (πρώτου μισού του 19ου αιώνα).
- Αντικατέστησε παλαιότερο και μικρότερο κτίριο της περιόδου της Ενετοκρατίας (3^η δεκαετία του 18^{ου} αιώνα) που βρισκόταν σε γειτονικό οικόπεδο περίπου ένα αιώνα πριν την ίδρυση του ομώνυμου οικισμού
- Λειτουργούσε ανέκαθεν ως Ορθόδοξος ναός.
- Η αρχική λατρευτική εικόνα του Αγίου χάθηκε από το ναό περι το 1946-7 και δεν έχει εντοπισθεί μέχρι σήμερα ούτε η ίδια ούτε κάποιο αντίγραφό της.

ΜΙΛΩΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΝΙΚΗΤΑ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ!

Ο οικισμός του Αγίου Νικήτα Λευκάδας ιδρυθηκε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, επί Αγγλικής Διοίκησης του Νησιού και ο ναός του Αγίου υπήρξε ο πυρήνας του τότε αναπτυσσόμενου οικισμού.

Οι κατακτητές σχεδίαζαν δημιουργία εμπορικού λιμένα στο σημείο αυτό της Δυτικής ακτής της Λευκάδας, ένας στόχος που όμως δεν ευοδώθηκε ποτέ. Ο οικισμός σταδιακά απομονώθηκε, ιδιαίτερα μετά τις καταστροφές του οδικού του δικτύου από τους σεισμούς του 1914 και του 1948.

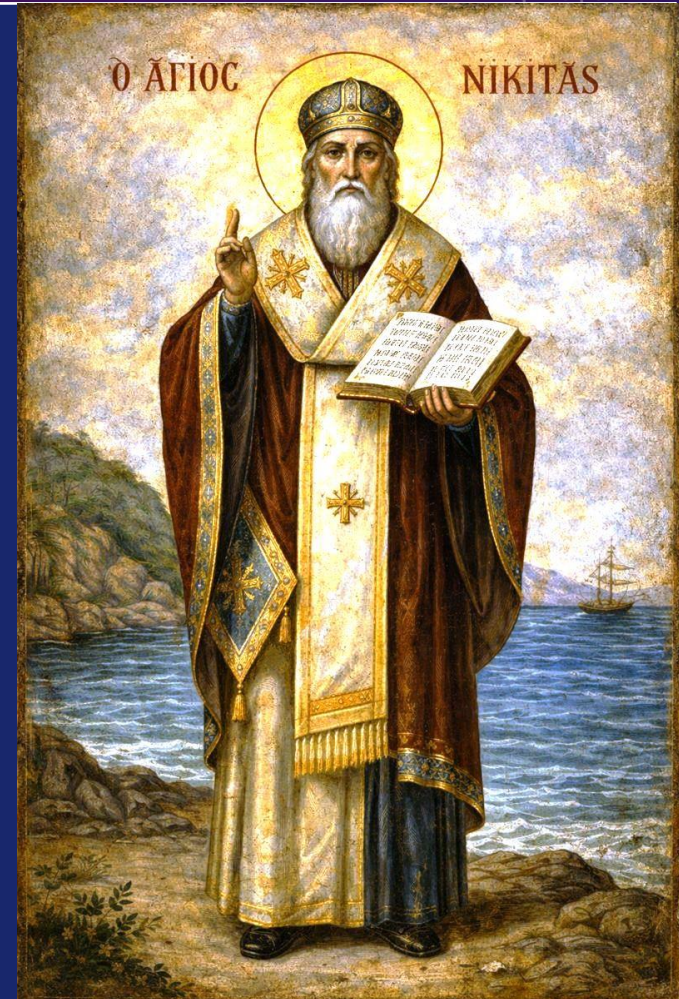
Έμειναν λίγοι άνθρωποι φτωχοί μα δεμένοι μεταξύ τους. Αγρότες. Ψαράδες, Θαλασσινοί....

Και ο «Γέροντας» στο τέμπλο του ναού μας.

Ο Άγγελος Μ. Φίλιππας (1998) θυμάται:

«Θυμάμαι τις μεγάλες φουρτούνες... κύματα θεόρατα... Οι χωριανοί Πίστευαν στον Γέροντα και πραγματι.. ποτέ δεν είχαμε θύματα ή μεγάλες ζημιές.»

Μαρτυρίες σαν κι αυτήν δεν είναι ιστορικά τεκμήρια με τη στενή έννοια. Είναι όμως μνήμη. Και η μνήμη ενός τόπου είναι στοιχείο της ταυτότητάς του.

2. Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΙΟΣ

ΒΙΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ

«Μνήμη του ομολογητή Αγίου Νικήτα, επισκόπου Χαλκηδόνος

Ο εν Αγίαις πατήρ ημών Νικήτας αγάπησε το Χριστό από μικρός. Απαρνήθηκε τα εγκόσμια και τις εφήμερες έννοιες και αφιερώνοντας τον ενάρετο βίο του στο Θεό, ανήλθε στον θρόνο της επαρχίας της Χαλκηδόνος. Από τη θέση αυτή έλαμψε στον κόσμο, όπως λάμπει το κερί στο κηροπήγιο και ομόρφυνε την εκκλησία του Χριστού. Ο σεβάσιμος Νικήτας επέδειξε πολύ οίκτο προς τους ζητιάνους, έθρεψε πεινασμένους, ενέδυσε γυμνούς, περιέθαλψε αστέγους στο σπίτι του, υπήρξε πατέρας των ορφανών και υπερασπιστής των εν χηρεία γυναικών και γενικότερα όλων των ανυπερασπίστων ανθρώπων. Όταν ήλθαν οι χαλεποί χρόνοι της εικονομαχικής αίρεσης, κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Λέοντος του Αρμενίου, ο Άγιος Νικήτας ανεδείχθη θαρραλέος ομολογητής του ονόματος του Χριστού. Υπήρξε πολύ δραστήριος στον αγώνα του ενάντια στο ασεβές δόγμα, καταδικάζοντας ως μη ορθόδοξη άποψη, την απαγόρευση της απόδοσης τιμών στις ιερές εικόνες του Χριστού, της Παρθένου Μαρίας αλλά και των λαιπών αγίων. Ο ηρωικός ομολογητής του Χριστού υπέστη πολλά βασανιστήρια από τον ασεβή Αυτοκράτορα και τους υποστηρικτές του. Γέραν αυτών εξορίστηκε και εδέχθη ταπεινώσεις και προσβολές εξ αιτίας της ακλόνητης πίστης του. Χρόνια αργότερα, μετά από πολλούς αγώνες για τη πίστη, ο Νικήτας εκλήθη στους ουρανούς. Ο Θεός τον δόξαζε τόσο στο ουρανό ενώπιον των Αγγέλων, όσον και στη Γη ενώπιον των ανθρώπων, και από τα ιερά λείψανά του προέκυψαν πολλά θαύματα, συγκεκριμένα επιήλθε θεραπεία κάθε είδους ασθενείας, προς δόξαν Θεού, δοξαζομένου δια των αγίων του».

(Αγιολογιο Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, αρχών 20^{ου} αιώνα)

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Γεροντική Ιερά Μητρόπολις Χαλκηδόνος είναι μια εκ των ενεργών Μητροπόλεων του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Τουρκία.

Ο Χριστιανισμός εξαπλώθηκε στη Χαλκηδόνα κατά τον 2ο αιώνα μ.Χ. Η πόλη ήταν αρχικά έδρα Επισκοπής πριν υψωθεί σε Μητρόπολη το 451 μ.Χ., την εποχή της Δ' Οικουμενικής Συνόδου.

Πολλοί Μητροπολίτες και Επίσκοποι της Χαλκηδόνος συμμετείχαν στην Εικονομαχία κατά τον 8ο-9ο αιώνα. Μερικοί από αυτούς μαρτύρησαν και τιμούνται από την Εκκλησία, όπως οι μητροπολίτες **Νικήτας, Κοσμάς και Ιωάννης**.

ΤΙ ΗΤΑΝ Η ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ;

Εικονομαχία είναι η θεολογική και πολιτική διαμάχη που ξέσπασε στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία κατά το μεγαλύτερο μέρος του 8ου και το πρώτο μισό του 9ου αιώνα σχετιζόμενη (σε πρώτο επίπεδο) με τη λατρεία των χριστιανικών εικόνων. Η εικονομαχία ουσιαστικά έθετε το ερωτημα: Είναι ή όχι η λατρεία των εικόνων σύμφωνα με την χριστιανική παράδοση; Καθως η απαντηση δεν ήταν αυτονόητη ουσιαστικά διαίρεσε τους κατοίκους της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας σε δύο αντιμαχομενα στρατόπεδα τους «Εικονομάχους» και του «Εικονολάτρες». Κατά την περίοδο των εικονομαχών αυτοκρτόρων οι εικονόφιλοι τιμωρήθηκαν με εξορίες, φυλακίσεις και δημεύσεις περιουσιών. Υπήρξαν όμως και περιπτώσεις που οδηγήθηκαν στο μαρτύριο και τον θάνατο όπως π.χ. ο Όσιος Στέφανος ο Νέος (715-764) που ελαβε μαρτυρικό θάνατο επί αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Κοπρώνυμου

ΜΑΡΤΥΡΕΣ/ΟΜΟΛΟΓΗΤΕΣ

Μάρτυρες: Ονομάζονται όλοι όσοι μαρτύρησαν για την πίστη τους, βασανίσθηκαν και θανατώθηκαν.

Ομολογητές: Ονομάζονται οι Άγιοι που διώχθηκαν και βασανίσθηκαν, που ομολόγησαν την πίστη τους, αλλά που τελικά δεν θανατώθηκαν.

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΠΟΥ

ΔΙΟΚΤΗΣ

ΜΕΘΟΔΟΣ

1ος - 3ος αιώνας

Μάρτυρες

Ρωμαϊκή
Αυτοκρατορία

Άμεση θανάτωση & εξόντωση

8ος - 9ος αιώνας

Ομολογητές

Βυζαντινή
Αυτοκρατορία

Φυλάκιση, βασανιστήρια & εξορία

ΤΟ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟ ΛΕΨΑΝΟ ΦΥΛΑΣΣΟΤΑΝ ΣΕ ΝΑΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ

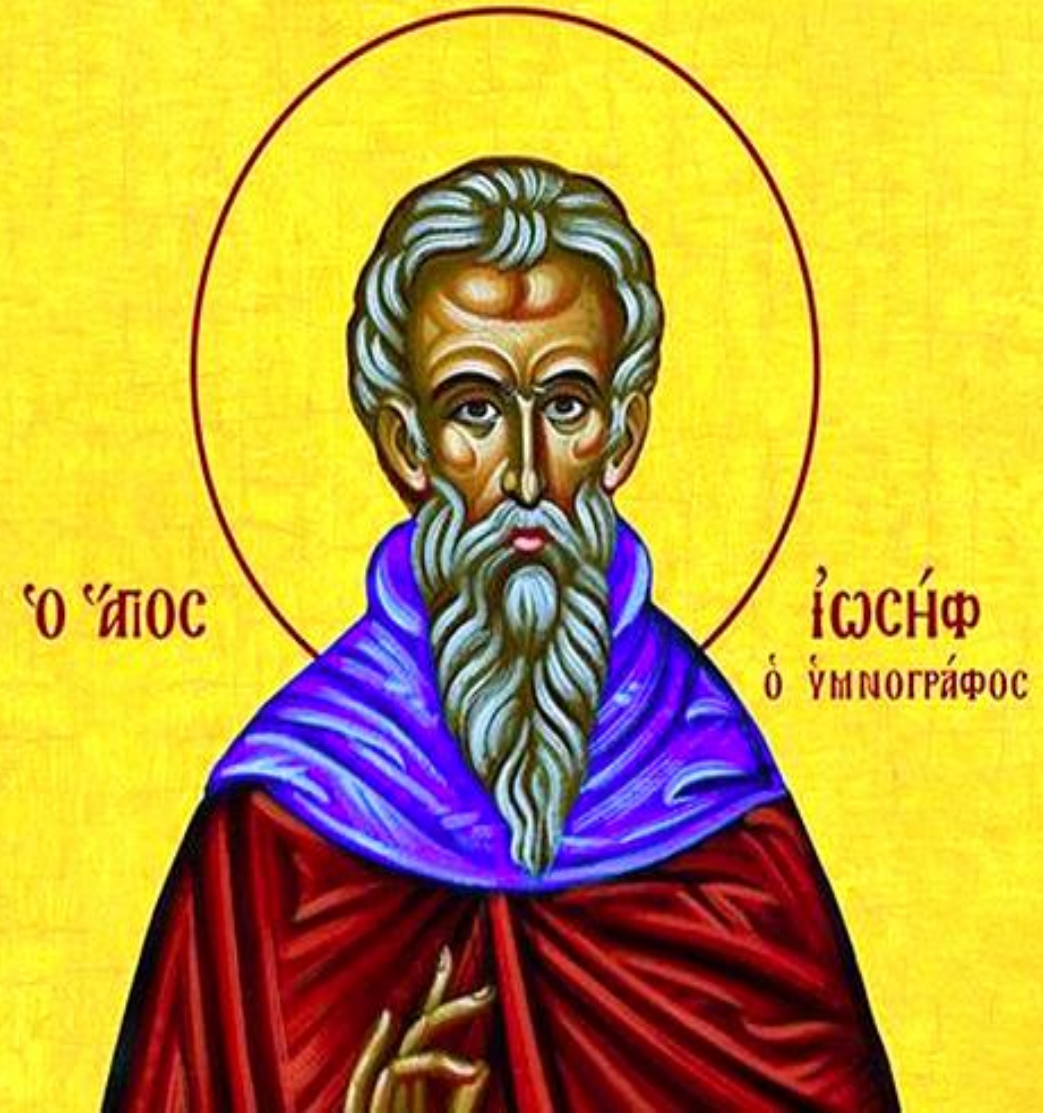
ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΠΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΩΣΗΦΤΟΝ
ΥΜΝΟΓΡΑΦΟ (9^{ος} Αΐων)

«Θαυμάτων επαναστρέπτεις χάριτας
τοῖς προσπελάζουσι τὴν ἱερὰ σου πάντοτε
σορῶ, ἀντὶ κόπων καὶ πόνων σου
παρά Θεοῦ ἀντίδοσιν ταύτην, παμμακαρ,
κομισάμενος»

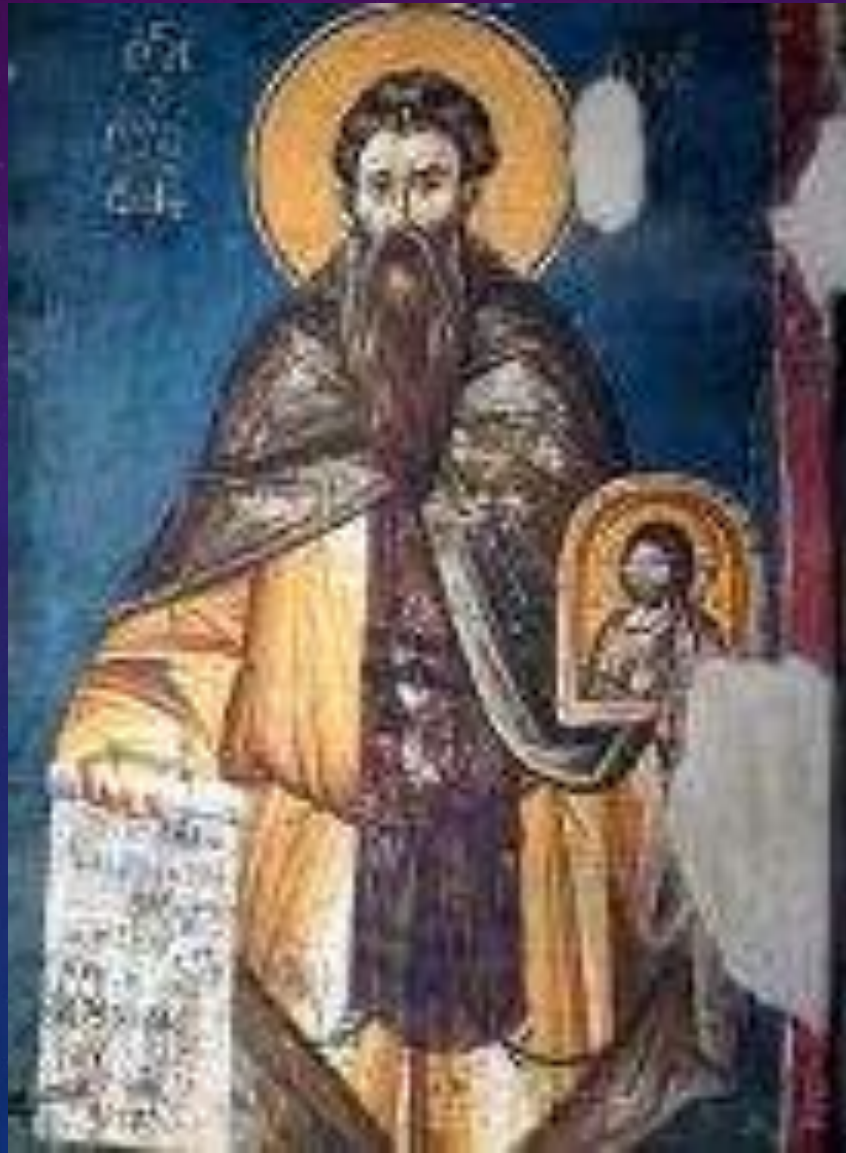
(3^ο τροπάριο, Α΄ ωδῆς)

Σημειωτέον καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν τῷ τετάρτῳ τροπαρίῳ τῆς Η΄
ωδῆς, ὁ ποιητὴς λέγει πρὸς τὸν ἅγιον «πρόστηθι πάντοτε
ῆς ἐκτίσω ποίμνης». Ἐνταῦθα πάντως ἐννοεῖται σαφῶς ὁ
τῆς Χαλκηδόνος ὀρθόδοξος λαός, ὃν ἐποίμενε καὶ
προδήλως ὁ Ἰωσήφ ἐποίησε τὸν ἀσματικὸν τοῦ Νικήτα
κανόνα διὰ τοὺς Χαλκηδόνιους...»

📖 **Αθαν. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, 1896**

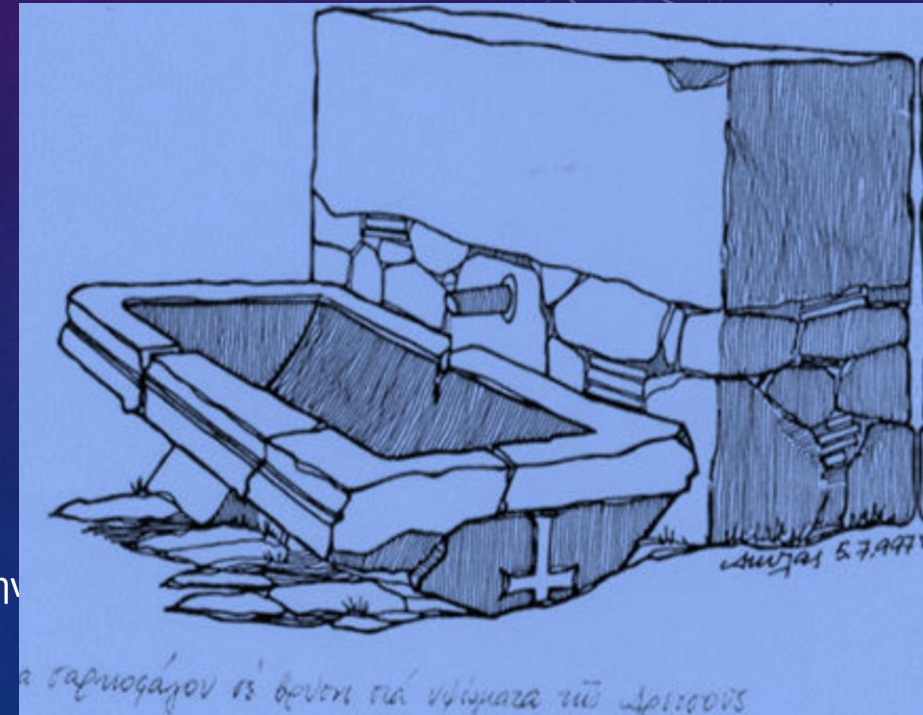
3.ΧΩΡΟΙ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΠΑ ΤΟΝ ΝΑΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ, ΣΤΗΝ ΑΡΕΤΣΟΥ ΤΗΣ ΒΙΘΝΑΣ

(ΦΑΚΕΛΟΣ «ΑΡΕΤΣΟΥ», ΚΕΝΤΡΟ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ/ ΑΘΗΝΑ 1962)

- Ο Άγιος Νικήτας ήταν κτισμένος όπως όλες οι εκκλησίες με ντουβάρια, ασβεστωμένο και επάνω είχε ξύλινο τάξι με κεραμίδια. Από μέσα ήταν θόλος.
- Είχε καμπαναριό όπως όλες οι άλλες εκκλησίες, μόνο που το καμπαναριό του Αγίου Νικήτα και του καθολικού που ήταν η παλαιότερη, ήταν δύο ξύλινοι στύλοι. Εκεί πάνω ήταν κρεμασμένη η καμπάνα. Και επειδή με την πολυκαιρία κουνιόνταν τα ξύλα, άμα κτυπούσε η καμπάνα του καθολικού, τώρα τελευταία την αλλάξαμε και βάλαμε καινούρια δοκάρια.
- Ο αυλόγυρος του Αϊ Νικήτα είχε μαντρότοιχο στα όπισθεν του ιερού...[λείπει μια λέξη]από την πλευρά των Τούρκων. Μπροστά ήταν ο δρόμος... [λείπει μια λέξη]
- Συνόρευε με την Τουρκική συνοικία αυτή η εκκλησία. Όταν έγινε η πρώτη φωτιά, πριν από το 1900 – η δεύτερη έγινε το 1910 και κατέκαψε όλο το χωριό – κάποιος Γκαλίπ αγάς που το κτήμα του ήταν δίπλα στην εκκλησία, είδε, λέει, πάνω στον τοίχο της εκκλησίας, έναν άνθρωπο που με το χέρι του παραμέριζε τη φωτιά, την έδιωχνε από την εκκλησία. Και ύστερα, μπαίνει στην εκκλησία, βλέπει την εικόνα του Αγίου Νικήτα και λέει «-Αυτός ήταν». Και από τότε άναβε κάθε μέρα κερί στην εκκλησία
- *Κωνσταντίνος & Τερψιχόρη Αντύπα (πρόσφυγες της Αρετσούς με Κεφαλλονίτικες ρίζες)*

Η ΑΡΕΤΣΟΥ ΤΗΣ ΒΙΘΥΝΙΑΣ ΟΠΟΥ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1910

- Η Αρετσού (γνωστή κατά την Βυζαντινή εποχή ως «Ρύσιον»), στην είσοδο του **κόλπου της Νικομήδειας**, ανήκε στη Μητρόπολη της Χαλκηδόνας
- Η πόλη απείχε 44km από την Κωνσταντινούπολη και ανήκε στη Μητρόπολη Χαλκηδόνας. Υπολογίζεται ότι πριν από την ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας (1922) κατοικούσαν σ' αυτή περί τις 1200 οικογένειες, εκ των οποίων Τουρκικής καταγωγής ήταν περίπου 100-120. Οι υπόλοιποι ήταν Έλληνες Χριστιανοί, ντόπιοι ή προερχόμενοι από άλλες περιοχές. Από την τελευταία κατηγορία, των «ξένων», πολυπληθέστερη ήταν οι Κεφαλλονίτες, οι οποίοι ασχολούνταν με εργασίες σχετιζόμενες με την θάλασσα και αριθμούσαν περί τις 20 οικογένειες.

Ι.Μ. ΔΟΥΣΙΚΟΥ

- Το μοναστήρι του Αγίου Βησσαρίωνος (Δουσίκου) βρίσκεται σε απόσταση 25χλμ. από τα Τρίκαλα, κοντά στην κωμόπολη της Πύλης και πάνω από το χωριό Άγιος Βησσαρίων (πρώην Δούσικο). Η μονή αποκαλείται και μονή του Σωτήρος των Μεγάλων Πυλών λόγω της σύνδεσής της με την κοντινή και διαλυμένη σήμερα, Βυζαντινή μονή του 13ου αιώνα, της Πόρτα -Παναγιάς. Ιδρύθηκε μεταξύ των ετών 1527-1535, στον χώρο ερειπίων μονής του 13ου - 14ου αιώνα αφιερωμένης στο Χριστό. Το πρώτο καθολικό της μονής έχτισε ο ιδρυτής της μονής ο άγιος Βησσαρίων Α΄, μητροπολίτης Λαρίσης και ιστορική προσωπικότητα μεγάλης εμβέλειας και κοινωνικής δράσης., με τη βοήθεια του αδελφού του Ιγνατίου (επισκόπου Καπούας και Φαναρίου).
- Η αγιογράφηση της μονής είναι έργο του ζωγράφου Τζώρτζη ή Ζώρζη (από την Κρήτη) και αποπερατώθηκε τον Νοέμβριο του 1557

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ (ВОСКРЕСЕНСКАЯ ЦЕРКОВЬ) ΣΤΟ ROSTON KREMLIN (ΡΩΣΙΑ)

- Πρόκειται για ένα ιστορικό οχυρωμένο εκκλησιαστικό συγκρότημα στην αρχαία Ρωσική πόλη Ροστόφ Βέλικι. Γνωστό για τα εντυπωσιακά λευκά τείχη του, τους κομψούς πύργους και τις εκκλησίες με τους τρούλους του, είναι ένα από τα καλύτερα διατηρημένα αρχιτεκτονικά σύνολα της Ρωσίας και κεντρικό στοιχείο της μεσαιωνικής πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας. Χτίστηκε στα τέλη του 17ου αιώνα ως κατοικία του Μητροπολίτη του Ροστόφ , το συγκρότημα σχεδιάστηκε για να συμβολίζει μια ουράνια πόλη και όχι να χρησιμεύει ως στρατιωτικό φρούριο.
- Η εκκλησία είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου καλυμμένη με τοιχογραφίες της δεκαετίας του 1670. Αντί για το συνηθισμένο ξυλόγλυπτο τέμπλο, διαθέτει **ζωγραφισμένο λίθινο εικονοστάσιο** , μοναδικό για τη Ρωσική αρχιτεκτονική της εποχής. Οι τοιχογραφίες αφηγούνται τη ζωή του Χριστού, αλλά περιλαμβάνουν και πολλές μορφές αγίων που ήταν ιδιαίτερα αγαπητοί στη ρωσική ευσέβεια.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΡΑΦΑΗΛ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ

Ίσως η παλαιότερη εκκλησία στην Βενετία (σύμφωνα με τη παράδοση εθεμελιώθη τον 7^ο αιώνα). Το σημερινό κτίριο ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1618 και ολοκληρώθηκε την 15η Μαΐου 1740. Έχει ελληνική σταυροειδή κάτοψη και σταυροθόλιο που στηρίζεται σε τέσσερις λεπτούς πυλώνες.

Στο αριστερό κλίτος του ναού υπάρχουν δυο παρεκκλήσια. Στο δεύτερο εξ αυτών αφιερωμένο στον Αγίο Ραφαήλ τον Αρχάγγελο υπάρχει ορθογώνιο κιβώτιο όπου φυλλάσσονται «τα λείψανα του Αγίου Νικήτα». Σχετικά με το λειψανο αυτό, ο ιστορικός Μαρίνος Σανούδος ο νεώτερος αναφέρει την άφιξη τους στη Βενετία από τη περιοχή της Νικομήδειας. Ατυχώς ο ιστορικός δεν προσδιορίζει επακριβώς τον χρόνο άφιξης του. Οι πληροφορίες είναι ασαφείς, πιθανολογείται το έτος 1466, αλλά αναφέρονται γεγονότα που σχετίζονται με την παρουσία του λειψάνου του Αγίου στη Βενετία και έλαβαν χώρα το 1426, ακόμα και το 1344

ΤΟ ΣΚΗΝΩΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ

Η λάρνακα βρίσκεται σε ένα ειδικό βωμό και είναι αφιερωμένη στον Άγιο Νικήτα, επίσκοπο και μάρτυρα.

Ο σχεδόν πλήρης σκελετός, βρίσκεται κάτω από μια κουβέρτα σατέν και φέρει κάλυμμα κεφαλής και μια μεταλλική μήτρα...Εικάζουμε μία προχωρημένη ηλικία ενηλίκου ατόμου.... Το αρσενικό φύλλο είναι εμφανές.... Υπεράριθμη μικρή σπονδυλική άρθρωση στο ακρώμιο, έντονη ακρωμιακή οστεοπόρωση. Τα βραχιόνια οστά παρουσιάζουν ευθείες διαφύσεις, αμφίπλευρη διάτρηση του ωλεκράνου. (Corrain C., Capitanio M. (1995): “Ricognizioni di alcune relique, attribuite a santi orientali, conservate in Venezia” in Quaderni di Scienze Anthropologiche XXI, p.38-41)

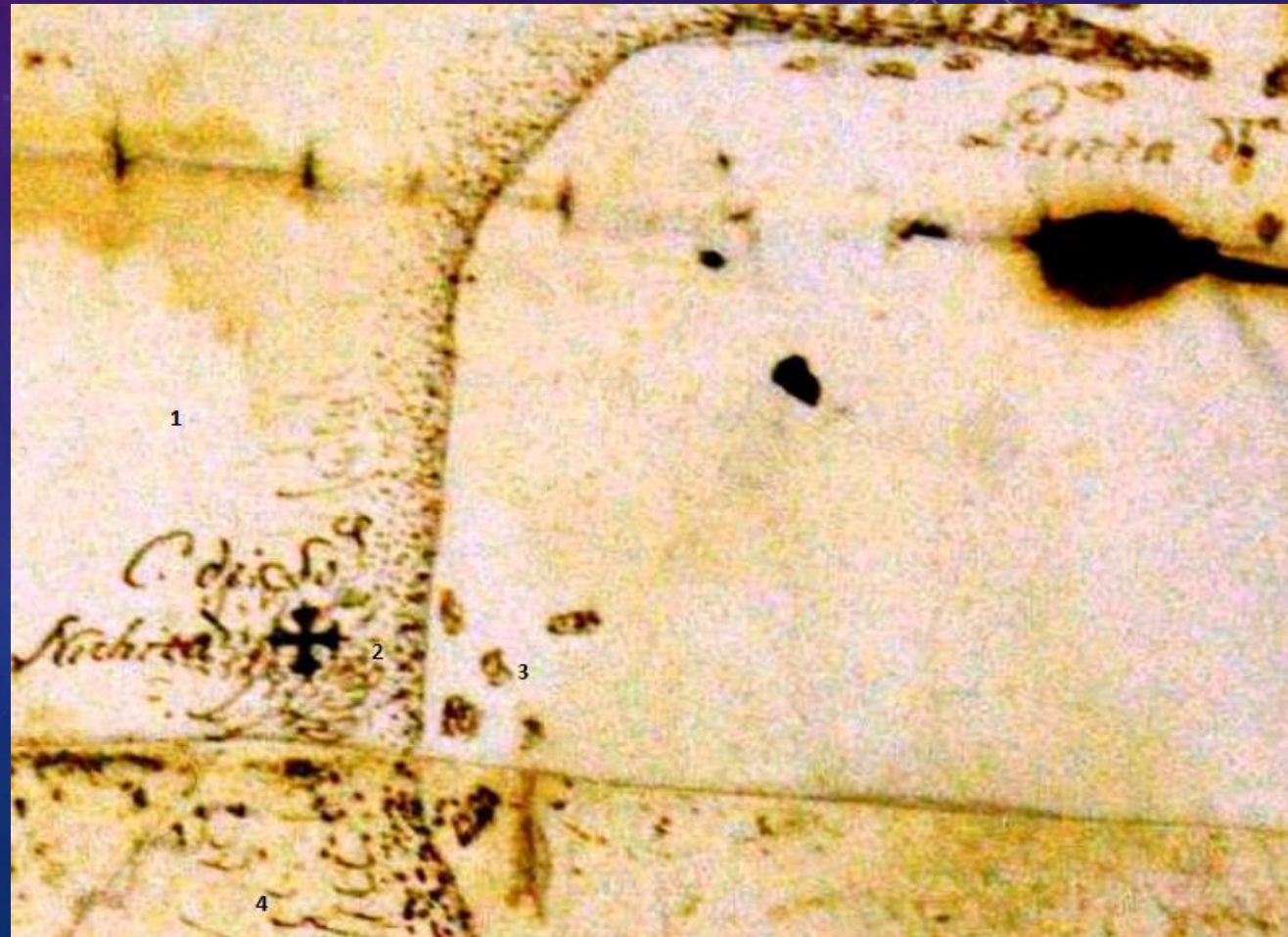

4. Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΑΔΑ

ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

Στα μέσα της τρίτης δεκαετίας του 18^{ου} αιώνα οι Βενετσιάνοι κυρίαρχοι του νησιού της Λευκάδας θεσμοθετούν κτηματολόγιο στο Νησί. Σε χάρτη του Ενετού μηχανικού Santo Semitecolo που φιλοτεχνήθηκε τότε και ενσωματώθηκε στο κτηματολογιο της περιοχής της Καρυάς, εμφανίζεται στη ΒΔ παραλία του Νησιού, πίσω από μια ομάδα πέτρινων βράχων που βρίσκονται μέσα στη θάλασσα, ο ναός του Αγίου Νικήτα (C. di S. Nichita). Από στοιχεία που συγκεντρωθηκαν για την περιοδο αυτή φαίνεται ότι ο άγιος αυτός επικαλούνταν συχνά για προστασία από καταιγίδες και κινδύνους που σχετίζονταν με τη θάλασσα, λειτουργώντας ως προστάτης σε ένα θαλάσσιο περιβάλλον υψηλού κινδύνου.

ΗΤΑΝ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΟΓΜΑΤΟΣ;

Ο αρχικός ναός του Αγίου Νικήτα, στη Λευκάδα, διατηρήθηκε εν λειτουργία μέχρι το πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα, οπότε εγκαινιασθηκε σε γειτονικό οικοπεδο ο νέος ναός.

Έχοντας διασώσει τα αρχεία του παλαιού ναού από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, γνωρίζουμε ότι σ' αυτόν τότε προϊστατο Ορθόδοξος ιερέας και ελάμβαναν χώρα Ορθόδοξες τελετές βαπτίσεων, γάμων και κηδιών -Ελλήνων το γένος- κατοίκων της περιοχής.

Για την περίοδο από τα μέσα της δεκαετίας του 1720 μέχρι τα τέλη του 18^{ου} αιώνα δεν διεσώθηκαν μεν τα αρχεία του ναού, ωστόσο έχει διασωθεί μια λατρευτική εικόνα της περιόδου αυτής που δεν εγείρει αμφιβολίες για το δόγμα των πιστών του.

Πρόκειται για την «εικόνα της Στέψης» που έχει χρονολογηθεί στα μέσα του 18^{ου} αιώνα, όπου παρ' όλο που είναι ολοφανερή σ' αυτή η Δυτική επιρροή (π.χ. το θέμα της εικόνας και η «αγιοποίηση» του Φραγκίσκου της Ασίζης) είναι σαφής η Ορθόδοξή της ταυτότητα.

Η ΤΑΥΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Το 1861, όταν η Λευκάδα ήταν υπό Αγγλική διοίκηση και το Άγιο Όρος υπό Οθωμανική, ο μοναχός Πέτρος της Ι.Μ. Γρηγορίου (κατά κόσμον Πανταζής Φίλιππας) καταγόμενος από τον Άγιο Νικήτα ανέθεσε στον λόγιο μοναχό Ιάκωβο Νεοσκητιώτη (γνωστό και ως Ιάκωβο Μελενδύτη) εκ Κυθήρων να διευκρινήσει την ταυτότητα του Αγίου στη Λευκάδα, να ιστορήσει τον βίο του και να συνθέσει μια ακολουθία προς τιμή του που θα ψαλλεται κατά τον εορτασμό της μνήμης του στο Νησί.

Ο Ιάκωβος, μετά από μελέτη και σκέψη ανακοίνωσε στον εντολέα του, ότι ο Άγιος της Λευκάδας ταυτίζεται με τον Άγιο Νικήτα τον αρχιεπίσκοπο Χαλκηδώνος και συνέταξε ένα τον βίο του. Παρ'όλο που υπήρχε καταγεγραμμένη ήδη στα χειρόγραφα ακολουθία του Αγίου από τον 9^ο αιώνα, έργο του Ιωσήφ του Υμνογράφου, ο Ιάκωβος, είτε από άγνοια, είτε από σκοπιμότητα, συνέγραψε νέα ακολουθία που είναι αυτή που χρησιμοποιείται και σήμερα.

Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΚΟΣΜΟ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Ο ναός στην Αρετσού (σημερινή Darica) του Αγίου Νικήτα, ιδρύθηκε την Βυζαντινή περίοδο και καταστράφηκε ολοσχερώς στη μεγάλη πυρκαϊά που αποτέφρωσε το μεγαλύτερο μέρος της πόλης, το 1910.

Στις Ορθόδοξες χώρες, παρ όλο που διατηρήθηκε η μνήμη του, υπάρχουν απεικονίσεις του σε ναούς, αλλά οι ναοί είναι αφιερωμένοι σε άλλους αγίους (π.χ. Ι.Μ. Δούσικου)

Στη Βενετία, όπου φιλοξενείται το λείψανο του «Αγίου Νικήτα Επισκόπου & Μάρτυρα» είναι αφιερωμένος ο ναός σε αυτόν τον αδιευκρίνιστο άγιο, ενώ προσδιορίζεται κυρίως με το όνομα του ετέρου τιμωμένου προσώπου (Αρχάγγελος Ραφαήλ)

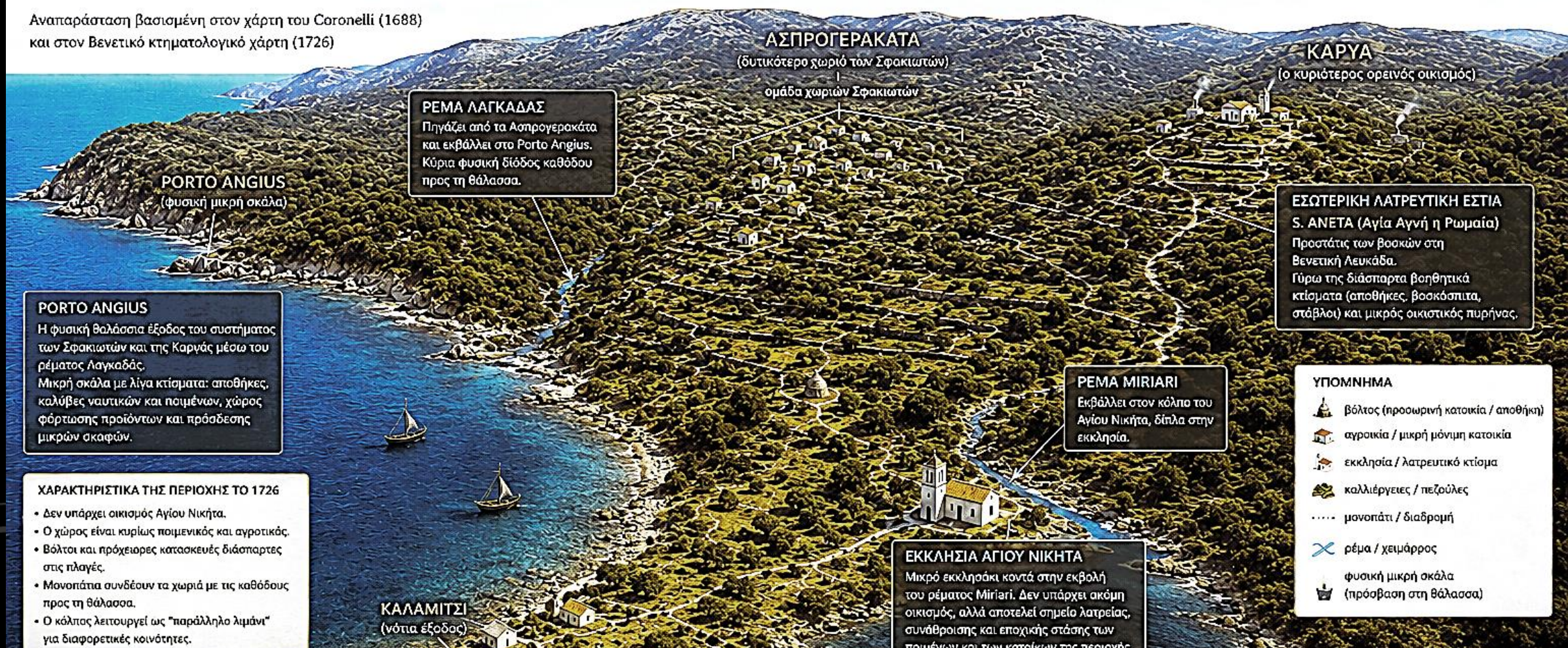
Ο «Άγιος Νικήτας ο Αρχιεπίσκοπος Χαλκηδώνος» τιμάται αποκλειστικά σήμερα στον ομώνυμο οικισμό της Λευκάδας και η ημέρα μνήμης του (η 28^η Μαΐου) είναι μέρα χαράς και πανηγυριού για το χωριό και την ευρύτερη περιοχή του νησιού μας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο ΚΟΛΠΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΤΟ 1726

Αναπαράσταση βασισμένη στον χάρτη του Coronelli (1688)
και στον Βενετικό κτηματολογικό χάρτη (1726)

PORTO ANGIUS
(φυσική μικρή σκάλα)

PORTO ANGIUS

Η φυσική θαλάσσια έξοδος του συστήματος των Σφακιωτών και της Κερνίας μέσω του ρέματος Λαγκαδάς. Μικρή σκάλα με λίγα κτίσματα: αποθήκες, καλύβες ναυτικών και ποιμένων, χώρος φόρτωσης προϊόντων και πρόσδεσης μικρών σκαφών.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟ 1726

- Δεν υπάρχει οικισμός Αγίου Νικήτα.
- Ο χώρος είναι κυρίως ποιμενικός και αγροτικός.
- Βόλτοι και πρόχειρες κατασκευές διάσπαρτες στις πλαγές.
- Μονοπάτια συνδέουν τα χωριά με τις καθόδους προς τη θάλασσα.
- Ο κόλπος λειτουργεί ως "παράλληλο λιμάνι" για διαφορετικές κοινότητες.

ΡΕΜΑ ΛΑΓΚΑΔΑΣ

Πηγάζει από τα Ασπρογερακάτα και εκβάλλει στο Porto Angius. Κύρια φυσική διόδος καθόδου προς τη θάλασσα.

ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΤΑ

(δυτικότερο χωριό των Σφακιωτών)
ομάδα χωριών Σφακιωτών

ΚΑΡΥΑ

(ο κυριότερος ορεινός οικισμός)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

S. ANETA (Αγία Αγνή η Ρωμαία)

Προστάτις των βοσκών στη Βενετική Λευκάδα. Γύρω της διάσπαρτα βοηθητικά κτίσματα (αποθήκες, βοσκόσπιτα, στάβλοι) και μικρός οικιστικός πυρήνας.

ΡΕΜΑ MIRIARI

Εκβάλλει στον κόλπο του Αγίου Νικήτα, δίπλα στην εκκλησία.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ

Μικρό εκκλησάκι κοντά στην εκβολή του ρέματος Miriari. Δεν υπάρχει ακόμη οικισμός, αλλά αποτελεί σημείο λατρείας, συνάθροισης και εποχικής στάσης των ποιμένων και των κατοίκων της περιοχής.

ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ
(νότια έξοδος)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- βόλτος (προσωρινή κατοικία / αποθήκη)
- αγροκία / μικρή μόνιμη κατοικία
- εκκλησία / λατρευτικό κτίσμα
- καλλιέργειες / πεζούλες
- μονοπάτι / διαδρομή
- ρέμα / χειμάρρος
- φυσική μικρή σκάλα (πρόσβαση στη θάλασσα)

ΗΤΑΝ Ο ΑΓΙΟΣ ΕΝΑΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ;

- Σε χειρόγραφο Βυζαντινό συναξάριο της εκκλησίας της Κων/νουπόλεως, του ΙΔ' μ. Χ. αιώνα, που σώζεται σε βιβλιοθήκη της Βιέννης, αναγράφεται ότι την 28η Μαΐου, εορτάζεται η μνήμη του «αγίου Νικήτα του μάρτυρος».
- Η ιατροδικαστική εξέταση του 1995 που έγινε στο σκήνωμα του «Αγίου Νικήτα του Μάρτυρα» που μετακινήθηκε από την περιοχή της Νικομήδειας στην Βενετία αναγνώρισε ίχνη βασανιστηρίου που χρησιμοποιούσαν οι εικονομάχοι (καθήλωση του βασανιζομένου με κάρφωμα των δύο αγκώνων σε σταθερό αντικείμενο)
- Σημειωτέον ότι το μαρτύριο αυτό δεν επιφέρει συνηθως άμεσο θάνατο του θύματος

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

